

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-21
Besvaras senast
2024-10-30 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:270 Stöd i demokratiseringsprocesser

Enligt rapporten External Support to Constitution Building Processes (2024:06) från Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) har externt stöd en avgörande roll i att stärka demokratiseringsprocesser i länder som är i färd med att skriva nya lagar och grundlagar. Rapporten betonar att utformningen och implementeringen av konstitutioner är en komplex och politisk process, särskilt i länder som genomgår övergångsperioder eller återhämtar sig från konflikter. EBA framhåller vikten av att externt stöd respekterar nationellt ägande och samtidigt bidrar med mervärde genom att tillhandahålla jämförande kunskap, juridisk expertis och oberoende medling i politiskt laddade situationer.

Rapporten visar att de mest effektiva externa insatserna har lyckats balansera behovet av internationellt stöd med lokalt ägande, vilket skapar legitimitet och stabilitet för nya konstitutioner. Ett exempel som lyfts fram är Sveriges långvariga stöd i Etiopien, där svenska biståndsaktörer har spelat en roll i att främja inkluderande författningsbyggande och att stärka kapaciteten för rättssystemet och civilsamhället. Trots detta visar tidigare erfarenheter, bland annat i länder som Nepal och Georgien, att externt stöd riskerar att misslyckas när lokala perspektiv förbises eller när det externa stödet dominerar processen utan tillräcklig lokal förankring.

Andra internationella organisationer som International IDEA och FN:s utvecklingsprogram (UNDP) har betonat behovet av att stödja inkluderande och demokratiska processer, särskilt i länder där konstitutioner och lagstiftning omarbetas för att återspegla förändrade politiska realiteter. Erfarenheten visar dock att externt stöd ofta möter utmaningar när det gäller att navigera politiskt komplexa kontexter, där geopolitiska intressen, maktförhållanden och bristande lokala kapaciteter kan skapa svårigheter.

Socialdemokraterna har länge betonat vikten av att svenskt bistånd ska främja demokratisering och rättssäkerhet genom långsiktiga och välgrundade insatser. I ljuset av regeringens prioriteringar på regionala utmaningar och de nedskärningar som genomförts i biståndsbudgeten finns en risk att Sverige inte fullt ut tillvaratar de viktiga lärdomar som dragits från tidigare långsiktiga samarbeten. Detta skulle kunna försvaga Sveriges bidrag till demokratiseringsprocesser och minska landets inflytande som en stabil och engagerad partner i internationellt utvecklingsarbete.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa följande:

Hur säkerställer statsrådet att lärdomarna från långsiktiga samarbeten, som det svenska stödet i Etiopien, tas tillvara och används för att förbättra Sveriges stöd till demokratiseringsprocesser i länder som skriver nya lagar och grundlagar?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann